Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 93 (7654) | Серада, 24 мая 1944 г. | Цана 20 к.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Множыць лік комсамольска-маладзёжных брыгад

Совецкая моладзь у сваім пісьме таварышу Сталіну дала клятву: «Дабіцца новага росту прадукцыйнасці працы, няспынна ўмацоўваць працоўную дысцыпліну, даць у фонд Галоўнага Камандавання звыш плана самалёты, танкі, гарматы, кулямёты, мільёны снарадаў і патронаў».

Маладыя патрыёты з усім запалам, уласцівым нашаму совецкаму юнацтву, з чэсцю змагаюцца за выкананне клятвы, дадзенай правадыру. Самаадданай працай, гераічнымі подвігамі на працоўным фронце комсамольцы і моладзь нашай краіны дапамагаюць гераічнай Чырвонай Арміі граміць нямецка-фашысцкіх захопнікаў, дабівацца ўсё новых і новых перамог на франтах Айчыннай вайны.

У дні тытанічнай барацьбы совецкага народа з заклятым ворагам, на заводах і фабрыках нашай краіны нарадзіўся выдатны рух перадавых рабочых, франтавых комсамольска - маладзёжных брыгад, чыя высокапрадукцыйная праца з'яўляецца значным укладам у справу ўсенароднай дапамогі фронту.

Комсамольска - маладзёжныя брыгады за кароткі час заваявалі прызнанне на большасці прадпрыемстваў. Сярод рабочай моладзі і ўсяго народа сталі шырока вядомымі слаўныя імёны маладых работніц Екацярыны Барышнікавай, Марыі Кажэўнікавай і другіх. Гэтыя брыгадзіры аднымі з першых паказалі прыклад, як пры меншай колькасці рабочых можна даць больш прадукцыі.

Лепшым з комсамольска-маладзёжных брыгад прысвайваецца назва **франтавых.** За чэсць насіць гэтае высокае званне спаборнічаюць тысячы і тысячы маладых перадавых рабочых. Цяжка пераацаніць велізарнае значэнне гэтага выдатнага руху, руху, які сведчыць аб бязмежнай адданасці і любві совецкай моладзі да сваёй Радзімы, да таварыша Сталіна, аб яе жаданні актыўна дапамагчы Чырвонай Арміі хутчэй разграміць нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Моладзь Совецкай Беларусі з першых-жа дзён выгнання немцаў актыўна ўключылася ў аднаўленне разбуранай народнай гаспадаркі, родных гарадоў і вёсак. На прадпрыемствах вызваленых раёнаў моладзь па ініцыятыве комсамольцаў горача падхапіла пачын франтавых комсамольскіх брыгад Масквы, Урала, Сталінграда. На радзе фабрык і заводаў, на транспарце, на будоўлях, на нарыхтоўцы і вывазцы лесу створаны комсамольска-маладзёжныя брыгады, якія паказваюць узоры соцыялістычных адносін да працы, аддаюць усе сілы і намаганні на адраджэнне роднай Беларусі. У Гомелі зараз працуе больш 50 комсамольска-маладзёжных брыгад. Усе члены брыгад сістэматычна перавыконваюць нормы. На электрастанцыі франтавая брыгада, якой кіруе комсамолец Лабановіч, з дня ў дзень дае па дзве нормы. Важны аб'ект яны здалі ў эксплаатацыю на тры дні раней намечанага тэрміну. Заваявалі славу і карыстаюцца высокім аўтарытэтам франтавыя комсамольска - маладзёжныя брыгады тав. Крупадзёрава—на заводзе, дзе дырэктарам тав. Калежка, і тав. Аўласевіч—на транспарце. Гэта не адзінкавыя прыклады, іх можна прывесці дзесяткі.

Комсамольска - маладзёжныя брыгады дабіваюцца добрых вынікаў працы там, дзе ім створаны спрыяючыя ўмовы, дзе імі паўсядзённа кіруюць, аказваюць увагу. Факты гавораць аб тым, што некаторыя кіраўнікі прадпрыемстваў, партыйных і комсамольскіх арганізацый недаацэньваюць значэнне выдатнага руху маладых стаханаўцаў, не аказваюць ім у радзе выпадкаў патрэбнай дапамогі; не ўцягнуты ў гэтую справу майстры, спецыялісты, у выніку чаго частка створаных брыгад распадаецца. У прыватнасці, гэты сур'ёзны папрок можна аднесці да завода, дзе дырэктарам тав. Гузераў. Тут існавала дзевяць комсамольска-маладзёжных брыгад, у тым ліку вядомая франтавая брыгада Драбышэўскага. Усе дзевяць брыгад цяпер распаліся. Падобнае становішча і на швейнай фабрыцы.

Ці трэба гаварыць, што такое становішча магло атрымацца толькі ў выніку абыякавых, няправільных адносін з боку кіраўнікоў прадпрыемстваў да комсамольска-маладзёжных брыгад, і што з такімі адносінамі трэба рашуча пакончыць.

Задача ўсіх кіраўнікоў прадпрыемстваў, партыйных, прафсаюзных і комсамольскіх арганізацый усямерна памнажаць лік комсамольска-маладзёжных брыгад, папулярызаваць іх вопыт, дабівацца, каб кожная брыгада стала сапраўднай школай вытворчага выхавання моладзі, школай высокага майстэрства.

Натхнёныя першамайскім загадам таварыша Сталіна, маладыя стаханаўцы ўзялі на сябе соцыялістычныя абавязацельствы—дабіцца павышэння прадукцыйнасці працы, даць больш прадукцыі фронту, хутчэй аднавіць родныя прадпрыемствы і гарады. Гэтыя абавязацельствы яны горача ажыццяўляюць на справе.

Трэба ўзначаліць вытворчы ўздым моладзі. Больш новых франтавых брыгад! Шырэй спаборніцтва паміж маладымі стаханаўцамі ваеннага часу! Дапаможам фронту хутчэй разграміць ненавісных нямецка - фашысцкіх акупантаў!

Дошка Гонару

АБ ЗАНЯСЕННІ НА ДОШКУ ГОНАРУ КАЛГАСАЎ, СОЎГАСАЎ І МТС--ПЕРАМОЖЦАЎ У СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫМ СПАБОРНІЦТВЕ ЗА ПАСЛЯХОВАЕ ПРАВЯДЗЕННЕ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ

Пастанова № 1

Рэспубліканскай камісіі па соцыялістычнаму спаборніцтву

Разгледзеўшы папярэднія вынікі соцыялістычнага спаборніцтва калгасаў, МТС і соўгасаў па веснавой сяўбе, Рэспубліканская камісія па соцыялістычнаму спаборніцтву ПАСТАНАЎЛЯЕ:

Прызнаць пераможцамі ў соцыялістычным спаборніцтве і занесці на рэспубліканскую Дошку Гонару за выкананне плана сяўбы ранніх зернавых у тэрмін і на высокім агратэхнічным узроўні, а таксама за выкананне плана трактарных работ:

а) калгас імені Сталіна, Патапаўскага сельсовета, Будакашалёўскага раёна (старшыня калгаса тав. Лосеў Майсей Піменавіч), які выканаў план сяўбы ранніх яравых зернавых на 149,8 процанта;

б) калгас імені Варашылава, Губіцкага сельсовета, Будакашалёўскага раёна (старшыня калгаса тав. Зоцікаў Грыгорый Осіпавіч), які выканаў план сяўбы ранніх яравых зернавых на 112,7 процанта;

в) калгас «Чырвоная зорка», Стара-Закружскага сельсовета, Веткаўскага раёна (старшыня калгаса тав. Медзвядкоў Нікалай Фаміч), які выканаў план сяўбы ранніх яравых зернавых на 131 процант;

г) калгас імені Варашылава, Прэснянскага сельсовета, Веткаўскага раёна (старшыня калгаса тав. Крумкачоў Міхаіл Ягоравіч), які выканаў план сяўбы ранніх яравых зернавых на 102 процанты;

д) Рудакоўскую МТС, Хойніцкага раёна, Палескай області (дырэктар МТС тав. Рэпка Грыгорый Нікалаевіч), якая выканала план трактарных работ на 103 процанты, пры эканоміі 2.100 кілограмаў гаручага;

е) соўгас «Пісараўшчына», Мсціслаўльскага раёна, Магілеўскай вобласці (дырэктар соўгаса тав. Курчэўскі Міхаіл Мітрафанавіч), які выканаў план сяўбы ранніх яравых зернавых на 116 процантаў.

г. Гомель, 22 мая 1944 года.

ПРАЦОЎНЫЯ ВОТКІНСКА — ВЫЗВАЛЕНЫМ РАЁНАМ БЕЛАРУСІ

ВОТКІНСК, 23 мая. (БЕЛТА). Працоўныя, грамадскія і гаспадарчыя арганізацыі і прадпрыемствы горада сабралі і адпраўляюць для вызваленых раёнаў Беларусі эшалон розных падарункаў. У ліку іх: тры вагоны электраабсталявання для падстанцый на 240 і 560 кіловат і двух МТС, вагон металарэжучых варштатаў і інструментаў для двух МТС, 10 вагонаў сартавога металу розных профіляў і марак, вагон абсталявання для інструментальнай базы, вагон грабель, рыдлёвак, абсталяванне бальніцы на 25 ложкаў, абсталяванне дзіцячага сада на 20 чалавек, 3.000 тамоў кніг для парткабінета і многа іншых прадметаў.

НА КАЛГАСНЫХ ПАЛЯХ ПАЯВІЛІСЯ ПЕРШЫЯ ЎСХОДЫ

КАСЦЮКОВІЧЫ, 23 мая (БЕЛТА). Перадавыя калгасы Хоцімскага, Селічэўскага, Самацэвіцкага, Касцюковіцкага сельсоветаў паспяхова закончылі сяўбу ранніх яравых культур. На калгасных палях паявіліся дружныя ўсходы.

СЕЮЦЬ ЗВЫШ ПЛАНА

КРЫЧАЎ, 23 мая. (БЕЛТА). Паспяхова праходзяць палявыя работы ў калгасах Краснапольскага раёна—перадавога ў Магілеўскай вобласці. 26 калгасаў раёна ўжо закончылі сяўбу ранніх яравых культур, засеяўшы звыш плана 51 гектар. Першымі ў раёне завяршылі сяўбу зернавых сельгасарцелі Пагапорскага, Новаельпінскага сельсоветаў. Многія калгасы раёна працягваюць сеяць звыш плана.

РАЁНЫ-СУСЕДЗІ СПАБОРНІЧАЮЦЬ

Чарговая зводка аб ходзе сяўбы, надрукаваная ў абласной газеце, выклікала ў Брагіне вялікае хваляванне.

— Хойнікі абагналі нас?—са здзіўленнем гаварыў старшыня выканкома тав. Зіновіч. Ён хутчэй пайшоў у райком партыі.

— Ты бачыш, што робіцца?—сустрэў яго пытаннем сакратар райкома партыі тав. Дагура.

У райком прышлі загадчык райза і старшы аграном. Пачаліся спрэчкі, падлікі. Сакратар узяў тэлефонную трубку.

— Тэрмінова прашу Хойнікі, райком партыі.

Праз хвіліну ён гаварыў ужо з Хойнікамі.

— Хто? Басенка? Прывітанне, дружа. Абагналі, значыць, нас? Так... Ну, ладна, паглядзім, што гэта пяцідзёнка пакажа.

Праз поўгадзіны ў райкоме партыі сабраўся партыйна-совецкі актыў. Задача была ясная—неадкладна выехаць у вёскі, падцягнуць адстаючыя калгасы, ва што-б ні стала абагнаць Хойнікі. Прама з райкома людзі пакіраваліся ў калгасы, брыгады, звенні. Там прайшлі кароткія сходы. Калгаснікам расказалі, што Хойніцкі раён заваяваў першынство, трэба апярэдзіць яго. І на палях раёна яшчэ дружней закіпела работа.

Насценгазеты калгасаў, баявыя лісткі ў брыгадах, раённая газета сталі сапраўднымі арганізатарамі калгаснікаў у барацьбе за першынство. На старонках газет выступалі людзі, яны дзяліліся вопытам, крытыкавалі адстаючых.

Прайшла пяцідзёнка. 20 мая ў Брагіне падводзілі вынікі спаборніцтва. На гэты дзень раён выканаў план сяўбы веснавых культур на 72,6 процанта. Дзесяць калгасаў Лушкавіцкага сельсовета (старшыня А. Астапенка) пры плане 1.182 гектары, пасеялі 964 гектары. Калгасы сельсовета пакіравалі ў парадку дапамогі 52 коней, 20 тон пасеннай бульбы і 8 тон насення зернавых вельмі пацярпеўшым ад нямецкіх акупантаў калгасам Германаслабодскага і іншых сельсоветаў. Вялікую дапамогу пацярпеўшым сельгасарцелям аказаў калгас «Кастрычнік».

Першынство на сяўбе занялі ў раёне калгасы імені Тэльмана (старшыня А. Радчанка), імені Леніна (старшыня Н. Лагвіненка), імені Дзімітрыева (старшыня Г. Ляўчук). Калгаснікі сельгасарцеляў Малажынскага сельсовета засеялі 454 гектары пры плане 574. Больш 240 гектараў глебы тут ускапана рыдлёўкамі.

Так паміж двума раёнамі-суседзямі ідзе барацьба за першынство, за пераходны Чырвоны Сцяг Соўнаркома БССР і ЦК КП(б)Б.

МОЗЫР. **(Наш кар.).**

Ад Совецкага Інформбюро

З АПЕРАТЫУНАЙ ЗВОДКІ ЗА 23 МАЯ

На працягу 23 мая на франтах істотных змен не адбылося.

За 22 мая у паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 14 самалётаў праціўніка.

* * *

На паўночны захад ад горада Ціраспаль нашы падраздзяленні, у разведчых мэтах, атакавалі пазіцыі праціўніка. Совецкія байцы ўварваліся ў нямецкія траншэі і ў рукапашнай схватцы знішчылі да роты гітлераўцаў. Захапіўшы палонных і трафеі, нашы падраздзяленні адыйшлі на ісходныя рубяжы. На другім участку совецкія артылерысты зрабілі агнявы налёт па скапленню нямецкіх войск і нанеслі праціўніку вялікія страты.

* * *

На паўднёвы ўсход ад горада Станіслаў падраздзяленні Н-скай часці вялі бai за паляпшэнне сваіх пазіцый і занялі вышыню, якая пануе над мясцовасцю. Немцы спрабавалі аднавіць становішча, але поспеху не дабіліся. Нашы байцы знішчылі больш 200 варожых салдат і афіцэраў і захапілі палонных. У баю за вышыню чырвонаармейцы тт. Шарыфілаў, Макараў, Яскін, Кузняцоў і Кузішоў першымі дасягнулі пазіцыі праціўніка і закідалі гранатамі нямецкія траншэі.

* * *

На захад ад горада Мозыр паспяхова дзейнічаюць снайперы батальёна маёра Пішчуліна. За час прабывання на фронце яны знішчылі многа немцаў. Некалькі дзён назад снайперы начале з ефрэйтарам Ціханавым ноччу заляглі па беразе ракі. На світанні тав. Ціханаў прыкмеціў, што вялікая група немцаў прабіраецца да пераправы. Меткімі выстраламі снайперы забілі некалькі дзесяткаў гітлераўцаў. Застаўшыеся ў жывых немцы прыціснуліся да зямлі. На працягу некалькіх гадзін снайперы вялі агонь па гітлераўцах, якія імкнуліся ўпаўзці. Усяго на працягу дня каля пераправы было знішчана 96 немцаў.

* * *

Лётчыкі Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота ў дзень 22 мая выявілі ў Фінскім заліве і падверглі бамбардыроўцы нямецкі транспарт водазмяшчэннем у 6 тысяч тон. У выніку прамога пападання бомб транспарт патануў. У ноч на 23 мая нашай авіяцыяй патоплен другі транспарт праціўніка водазмяшчэннем у 3 тысячы тон.

* * *

Партызанскі атрад, які дзейнічае ў Львоўскай області, 12 мая напаў на нямецкі гарнізон у адным насялёным пункце. У жорсткай схватцы совецкія патрыёты знішчылі 40 гітлераўцаў. У той-жа дзень група партызан пусціла пад адкос воінскі эшалон праціўніка. Пад абломкамі вагонаў загінула некалькі дзесяткаў варожых салдат і афіцэраў. Рух паяздоў на гэтым участку чыгункі быў перарван на суткі. Другі Львоўскі партызанскі атрад, знішчыўшы нямецкую ахову, узарваў чыгуначны мост.

III антыфашысцкі мітынг совецкай моладзі

21 мая ў Маскве ў Калонным зале Дома Саюзаў адбыўся III антыфашысцкі мітынг моладзі. У мітынгу прымалі ўдзел маладыя воіны Чырвонай Арміі і Ваенна-Марского Флота, юнакі і дзяўчаты, якія змагаюцца супроць нямецкіх акупантаў у партызанскіх атрадах, маладыя рабочыя і калгаснікі, якія куюць зброю перамогі ў тылу. Многія з іх за доблесць і гераізм, праяўленыя ў баях за Радзіму, за самаадданую працу ўзнагароджаны ордэнамі і медалямі СССР. Сярод удзельнікаў мітынга знаходзяцца таксама прадстаўнікі моладзі акупіраваных краін Еўропы, якія змагаюцца плячо ў плячо з воінамі Чырвонай Арміі супроць немцаў — злейшых ворагаў свабодалюбівых народаў.

Мітынг адкрыў старшыня Антыфашысцкага камітэта совецкай моладзі, доктар геаграфічных навук Герой Совецкага Саюза Еўгеній Фёдараў.

З прамовамі на мітынгу выступілі пасланец воінаў, якія змагаюцца на тэрыторыі Румыніі, танкіст, узнагароджаны трыма ордэнамі, Нікалай Жырноў, брыгадзір уральскага абароннага завода Леў Батурын, Герой Совецкага Саюза, удзельніца бітвы за Днепр Марыя Шчэрбачэнка, камандзір часці народна-вызваленчай арміі Югаславіі Багдан Паповіч, падпаручык першага чэхаславацкага корпуса ў СССР Іосіф Хураві, маладая беларуская партызанка Герой Совецкага Саюза Надзежда Траян, лётчык-знішчальнік французскай авіяэскадрыллі «Нармандыя», якая змагаецца на совецка-германскім фронце, Марсель Лефевр, сержант польскай арміі ў СССР Станіслаў Ахрымовіч, сакратар ЦК ВЛКСМ Аляксандр Шэлепін, падводнік Васілій Сасноўскі.

У адрас мітынга паступіла многа прывітанняў ад маладзёжных арганізацый і грамадскіх дзеячоў СССР, Вялікабрытаніі, ЗША, Кітая, Швецыі і іншых краін.

З вялікім патхненнем, пад гарачыя, доўга незмаўкаючыя апладысменты ўдзельнікі мітынга прынялі прывітанне Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Совецкага Саюза тав. Сталіну.

Мітынг прыняў таксама зварот да моладзі ўсяго свету.

(ТАСС).

Выратавалі кнігі вучоных

У Гомельскім гарадскім педагагічным кабінеце захоўваюцца выратаваныя ад немцаў асабістыя бібліятэкі некаторых гомельскіх навуковых работнікаў. Выратавана асабістая бібліятэка былога дацэнта Беларускага лесатэхнічнага інстытута С. Грушко. Дацэнт Грушко ўжо трэці год знаходзіцца на фронце. Даведаўшыся з пісьма, што асноўная частка яго дысертацыі і 400 кніг па оптыцы, цеплатэхніцы і святле выратаваны, ён прыслаў пісьмо, у якім піша: «Вельмі дзякую, спадзяюся, што гэтыя кнігі дапамогуць мне ў маёй далейшай навуковай рабоце».

Станаўленне

Вечарам наша машына спынілася непадалёку ад Свяцілавіч — у вялікай вёсцы Стаўбун.

— У раённы цэнтр не праедзеце — праз Бесядзь спалены мост,—растлумачылі нам.—А пераправшчыкаў цяпер, напэўна, няма, позна ўжо...

Мы вырашылі паначаваць у вёсцы. Быў час, калі людзі пасля працы, павячэраўшы, выходзяць на прызбы хвіліну-другую пасядзець, перакінуцца словам. Над маладой, ліпкай, з гаркаватым пахам ліствою бяроз гулі хрушчы, у змроку бялелі, быццам абсыпаныя снегам, расцвіўшыя вішні і грушкі. Непадалёку гарманіст нясмела перабіраў лады гармоніка, а ў розных баках вёскі, як апоўначы пераклікаюцца пеўні, дзяўчаты пераклікаліся песнямі.

Потым спявалі частушкі пра праклённых фрыцаў, пра Германію-разбойніцу, пра Гітлера-душагуба. Вайна і асабліва доўгія месяцы паднявольнага жыцця пад нямецкімі акупантамі наклалі свой адбітак на песні, на думы і паводзіны людзей.

Два разы за час вайны гарэла вёска Стаўбун. Першы раз фашысцкія сцярвятнікі спалілі больш 200 двароў, як немцы наступалі; другі раз факельшчыкі падпалілі больш 150 двароў, як немцы адступалі. Сляды першага пажарышча вёска залячыла ўжо, другога — залечвае.

У Стаўбуне адзін з вялікшых у раёне калгасаў «Звязда». У ім больш 500 двароў, 10 паляводчых брыгад. План веснавой сяўбы—896 гектараў. 342 гектары ячменю, аўса і пшаніцы калгас пасеяў ужо, пасеяў і 20 гектараў ільну. Цяпер у разгары пасадка бульбы. Але сяўба, як кажуць калгаснікі, ідзе тугавата, не так, як да вайны.

— Брыгадзіры нявопытныя, цягла мала,—скардзіцца старшыня арцелі Іван Якаўлевіч Ціткоў. Скарга яго законная. Калгас, вядома, не той, што быў да вайны. Але і з такім цяглом калгас мог значна хутчэй праводзіць сяўбу.

На другі дзень давялося пабываць у многіх брыгадах. Высветлілася, што да гэтага часу добрая трэцяя частка калгаснікаў, яшчэ не ўдзельнічае ў грамадскай вытворчасці. У калгасе ўстанавілася благая прывычка: пакуль брыгадзір не абойдзе хаты, калгаснікі не выходзяць на работу. Прычын гэтаму шмат, але асноўная з іх — у калгасе яшчэ дрэнна арганізавана праца. У брыгадах няма звенняў, не разгорнута спаборніцтва, вельмі слаба разгорнута сярод калгаснікаў агітацыйна-масавая работа.

Пасля абходу брыгад са старшынёй калгаса, мы зайшлі ў памяшканне праўлення арцелі (дарэчы, яно знаходзіцца ў адным памяшканні з сельсоветам). Тут знаходзілася некалькі калгаснікаў, сярод іх дзед Кузьма Чваркоў, а таксама афіцэр з Палтаўшчыны і старшына з Сібіры, якія па службовых справах знаходзяцца ў вёсцы. Некаторыя калгаснікі пачалі прасіць у старшыні арцелі коней, каб апрацаваць свае гароды. У іх гутарку спачатку ўмяшаўся сібірак, а потым палтаўчанін.

— Пабыў я некалькі дзён у вашым калгасе,—пачаў сібірак,—і бачу такое ненармальнае з'явішча. Вось глядзіце — за вамі калгаснікі ходзяць, усё коней просяць апрацоўваць свае сядзібы, ходзяць яны і за брыгадзірамі, а чаму ў вас ні адзін калгаснік не працуе на сваёй карове? Кароў у вёсцы многа, а ні адна з іх не прывучана да працы. Што вы думаеце, цяжка прывучыць яе хадзіць у плугу, ці баране? А вось ваша праўленне арцелі ўпусціла гэтую важную справу. Няхай-бы вашы калгаснікі апрацавалі на каровах свае сядзібы і то якая палёгка коням. А хіба нельга на каровах і калгасную зямлю апрацоўваць? Бясспрэчна можна. Апрацоўка глебы на каровах ідзе і ў нас, у Сібіры. Нічога тут дрэннага няма. Гэта трэба зрабіць, як мага хутчэй і вам. У вас яшчэ многа сеяць, а хутка пачнецца касьба, уборка ўраджаю. Сваімі коньмі вы ніяк не справіцеся з работамі.

— Таварыш ваенны праўду кажа,—умяшаўся ў гутарку дзед Кузьма.—Толькі нашы людзі не прызвычаены да гэтага.

— Дык іх трэба прызвычаіць,—кажа афіцэр.

— Калі-б хто пачаў...

— А вось вы і пачніце першым.

— Чаму-б я не пачаў, калі-б хто паказаў, як трэба карову запрагаць.

І тут высвятляецца, што ніхто з райза, з кіраўнікоў раёна канкрэтна не гаварыў з калгаснікамі на гэту тэму.

— Я вось і над такім пытаннем яшчэ галаву ламаю,—пачаў старшыня калгаса.— У нас пасеяна каля 800 гектараў жыта, ды ярыны колькі будзе, а ссыпаць зярно няма куды. Усе грамадскія будынкі арцелі немцы спалілі. Што зрабіць, як звярнуцца?

— А будаўнічая брыгада ў калгасе ёсць?

— Няма...

— А чаму-б вам не стварыць яе. У большасці калгасаў, якія пацярпелі ад нямецкіх захопнікаў, такія брыгады даўно створаны і многа чаго пабудавалі ўжо, — кажа афіцэр. — А ваш калгас вялікі, тут трэба неадкладна заняцца падрыхтоўкай памяшканняў для прыёмкі ўраджаю...

Многа вялікіх, складаных задач калгаснага будаўніцтва стаіць перад праўленнем арцелі. Ад хутчэйшага вырашэння іх залежыць не толькі поспех веснавой сяўбы, але і далейшае ўмацаванне і станаўленне калгаса. Задача кіраўніка калгаса заключаецца цяпер у тым, каб умела спалучыць усе гэтыя пытанні, правільна арганізаваць людзей на іх хутчэйшае вырашэнне. Нажаль, гэтага яшчэ нельга сказаць пра старшыню і брыгадзіраў калгаса. Старшыня часта падмяняе брыгадзіраў, у той-жа час упускае пытанні, якімі ён сам павінен займацца, не думае пра заўтрашні дзень.

Калі-б гэтаму старшыні арцелі, гэтым брыгадзірам своечасова падказвалі, над чым яны павінны працаваць, вучылі іх кіраўніцтву, —справа-б пайшла, вядома, лепш. Але ў раёне ўсур'ёз яшчэ не займаюцца вучобай калгасных кадраў, па-сапраўднаму не вырашаюць неадкладныя пытанні калгаснага будаўніцтва.

Калі мы выйшлі з памяшкання праўлення арцелі, на небасхіле згушчаліся чорныя хмары. Час-ад-часу іх перакрыжоўвала маланка. Зямля ўздрыгвала ад грымот. Першая майская навальніца пасоўвалася па прыціхшую вёску, на зеляненочыя калгасныя палі.

— Ячмень-то які расце,—праказаў брыгадзір пятай брыгады Даніла Панкоў.

— Усё расце, як на дражджах, адазваўся старшыня.—Вельмі ўжо ўдалая вясна. Ураджай будзе, відаць, небывалы. Хутчэй-бы пасеяць толькі.

— Пасеем, от пабачыш, пасеем,—казаў дзед Кузьма.—І людзі хутка спраўней на працу выходзіць будуць і справы нашы лепш пойдуць, трэба толькі нам усім узяцца за работу пасапраўднаму. Кіраўніцтву калгаса патрэбна прыняць усе захады, каб хутчэй скончыць веснавую сяўбу, вырасціць багаты ўраджай і гэтым залячыць раны, нанесеныя калгасу нямецка-фашысцкімі рабаўнікамі.

Мікола ВІШНЕУСКІ.

Свяцілавіцкі раён.

ПІСЬМО З УДМУРЦІІ

Наша дапамога будзе сістэматычнай

Дэлегацыя ад працоўных Удмурціі нядаўна вярнулася з Совецкай Беларусі. Мы агледзелі горад Гомель, рад прамысловых прадпрыемстваў, азнаёміліся з тым, як аднаўляецца разбураная гаспадарка. Усюды мы бачылі руіны і абломкі абпаленага металу. На ўсё гэта нельга глядзець без болю. Гэтыя руіны клічуць да бязлітаснай помсты і разам з тым да яшчэ больш напружанай работы па ліквідацыі вынікаў гаспадарання нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Удмурцкая рэспубліка ўключылася ў актыўную дапамогу брацкай Беларускай рэспубліцы. Два эшалоны ўжо адпраўлены сюды з варштатамі, будаўнічымі матэрыяламі, сельскагаспадарчым інвентаром, прадметамі хатняга ўжытку. Па ўсёй нашай рэспубліцы з неаслабяваючай энергіяй працягваецца і зараз збор абсталявання і матэрыялаў, неабходных для аднаўленчых работ.

Працоўныя нашай рэспублікі прасілі перадаць братам-беларусам, што прысланыя імі эшалоны —толькі першы ўклад у фонд брацкай дапамогі, толькі пачатак сістэматычнай дапамогі раёнам Беларусі, якія вызвалены ад немцаў. Гэта дапамога будзе павялічвацца з кожным днём.

А. ТАЛСТЫХ, А. СМІРНОУ, Б. КЛІМАЎ, А. ЧУВАНАЎ,

члены дэлегацыі ад працоўных Удмурціі.

Брыгада Евы Шабалінай

На фабрыцы, дзе дырэктарам тав. Галкін, дзве комсамольска-маладзёжныя брыгады. Выконваючы работу, на якой раней былі заняты толькі мужчыны, дзяўчыны паспяхова спраўляюцца з ёй, даюць пры гэтым высокую прадукцыйнасць працы. Асабліва вылучаецца сваёй добрай работай брыгада Евы Шабалінай. У брыгадзе 12 чалавек. Амаль усе яны комсамолкі. Брыгада здалёку падвозіць лес, падае яго да лесарамы, а калі трэба—выконвае і іншую работу, і ўсюды спраўляюцца. Яны працуюць з комсамольскім запалам. Недарма стары кадравік, дзясятнік Нікалай Іванавіч Лашчакоў, на ўчастку якога працуе брыгада, гаворыць:

— Мае комсамолкі не падвядуць, любую работу выканаюць выдатна.

Дзяўчыны любяць свайго брыгадзіра—Еву Шабаліну. Для іх яе слова — закон. Калі сказала Ева, што гэта трэба зрабіць — не выканаць яе распараджэння нельга. Высокі аўтарытэт і павагу Ева Шабаліна заваявала перш за ўсё сваёй чэснай работай і ўменнем падыйсці да кожнай дзяўчыны ў паасобку, пагаварыць з ёю, выклікаць на шчырую размову. Сама яна працуе бездакорна добра, намнога перавыконвае нормы. Гледзячы на яе, выдатна працуюць і другія. У лік перадавых выходзяць тыя, хто яшчэ зусім нядаўна адставаў. Кожны карысны пачын, кожная карысная думка, выказаная ёю, горача падхопліваецца дзяўчынамі і тут-жа ператвараецца ў жыццё.

Калі працоўныя нашай Радзімы ўступілі ў перадмайскае соцыялістычнае спаборніцтва, ва ўсю шыр разгарнулася яно і на фабрыцы. Ева сабрала сваю брыгаду і расказала аб вялікім значэнні ўсенароднага спаборніцтва ў дні вялікай Айчыннай вайны. Яе слухалі ўважліва, а калі яна скончыла, ледзь не ў адзін голас заявілі:

— Будзем і мы спаборнічаць!

І дзяўчыны пачалі спаборнічаць. У працэсе работы выявіліся недахопы. Брыгаду часта перакідвалі з адной работы на другую, што, безумоўна, адбівалася на выкананні плана. Паставілі пытанне перад дырэкцыяй. Брыгада была замацавана за пэўным участкам — за падачай лесу да лесарамы. На вывазку-ж паставілі комсамольска-маладзёжную брыгаду Марыі Чэкіза. Кожная дзяўчына таксама атрымала пэўны ўчастак работы. І справы пайшлі лепш. У брыгадзе не стала адстаючых, усе працуюць добра, значна перавыконваюць нормы выпрацоўкі.

Натхнёныя сталінскімі словамі ў першамайскім загадзе, дзяўчыны абавязаліся працаваць яшчэ больш і лепш. Яны ўшчыльнілі свой працоўны дзень, больш павысілі прадукцыйнасць працы.

Такім чынам, словы дзяўчын не разышліся са справай. Іх часта выклікае да сябе дырэктар фабрыкі і сам прыходзіць да іх. Еўстафій Фоціч Галкін гутарыць з імі, дае практычныя парады, падказвае, як лепш арганізаваць працу, прыслухоўваецца да іх заўваг. Заслухоўваюць брыгадзіра і на комсамольскім сходзе.

— Тое, што мы дасягнулі, — гаворыць Ева Шабаліна,—не прадзел.—Мы можам і павінны працаваць яшчэ лепш, каб дапамагчы сваёй фабрыцы хутчэй уступіць у строй дзейнічаючых прадпрыемстваў.

І. САВІЦКАЯ.

Першая плаўка

Рабочыя, інжынеры і тэхнікі ліцейна-механічнага завода з чэсцю выконваюць свае абавязацельствы, узятыя ў адказ на першамайскі загад таварыша Сталіна. Яны ў пачатку мая аднавілі механічны цэх і цэх шырокага спажывання. Зараз ужо выпушчана прадукцыі больш чым на 100 тысяч рублёў. Днямі на заводзе быў пушчаны ў эксплаатацыю асноўны ліцейны цэх. Праведзена першая рабочая плаўка. Ля палаючай печы стаў сам начальнік цэха—стары ліцейшчык, які мае за плячыма 50-гадовы вытворчы стаж, Владзімір Васільевіч Ярунскі. Упэўненымі рухамі ён выбіў летку. З вагранкі хлынуў расплаўлены чугун. Фармаўшчыкі Пятухоў, Кузьміч, Майсеенка, Нўгенін разлілі расплаўленую масу па формах. Выпушчана першая партыя дэталей, неабходных для прадпрыемстваў, якія аднаўляюцца.

Горад Н. (БЕЛТА).

У гор. Ногінску, Маскоўскай вобласці, адкрыт дзіцячы дом для дзяцей франтавікоў. У ім будзе выхоўвацца 200 дзяцей.

На здымку: выхавальніца О. І. Шчарбакова знаёміць толькі што прыехаўшую ў дзіцячы дом Наташу Карамышэву з яе будучымі таварышамі.

Фото **Е. Ціханава.**

(Фотахроніка ТАСС).

БУДНІ ФРАНТАВОЙ ЧЫГУНКІ

Фронт патрабуе

Калі раніцай дзяжурнаму па дэпо паведамілі, што адзін вугаляпад'ёмны кран выйшаў са строю, ён на імгненне разгубіўся:

— Паравозаў і цяпер многа, а да вечара іх яшчэ больш будзе. З адным кранам ніяк не справімся...

Праз некалькі мінут дзяжурны быў у цэху і гаварыў з майстрам. Той паціскаў плячыма і заявіў:

— Ты-ж сам слесар і разумееш, што такі рамонт у лепшым выпадку можна зрабіць толькі да раніцы.

Дзяжурны хоць і разумеў гэта, але ніяк не мог згадзіцца з майстрам. Ён уяўляў сабе доўгія эшалоны, якія чакаюць паравозаў, эшалоны, якіх тэрмінова патрабуе фронт. Дзяжурны насядаў на майстра:

— Трэба штосьці зрабіць,—разумееш—трэба!

Майстар задумаўся і, штосьці ўспомніўшы, хутка закрочыў у другі канец цэха, дзе працавалі комсамольцы Цапок і Власенка.

— Вы ўзялі на сябе вялікія абавязацельствы,—сказаў ім майстар,—вось прышоў час паказаць, што вы ўмееце, і, хітра падмігнуўшы дзяжурнаму, шапнуў яму на вуха: — Гэтыя, відаць, зробяць.

Дзяжурны расказаў слесарам аб прадстаячай рабоце. Цапок і Власенка, нічога не сказаўшы, хутка сабралі інструмент і пайшлі да крана.

— Пачакайце, хлопцы, мы яго ў цэх даставім, — крыкнуў ім удагонку дзяжурны.

— Пакуль даставіце, яшчэ гадзіны дзве пройдзе. Мы і на шляхах усё зробім—хутчэй будзе.

І вось слесары ля крана. Яны наладжваюць выйшаўшы са строю грузавы барабан. Трэба прасвідраваць шэсць абарваўшыхся шпілек. Пакуль Власенка разбіраў механізм, яго таварыш збегаў у дэпо. У кацельшчыкаў ён узяў бормашынку для свідравання, у прамывальшчыкаў—рукаў для паветра. Да паветранай магістралі паравоза, які стаяў паблізу, прыладзілі рукаў, затым злучылі яго з бормашынкай. Пачалі свідраваць.

Акуратна і хутка прасвідраваны шпількі, пастаўлены на месца барабан, адрэгуліраваны тросы. Праз тры гадзіны ўся работа была закончана. Да вечара заставалася яшчэ многа часу, а кран ужо быў на складзе і беспераплынна нагружаў паравозы вугалем. Ні ўвечары, ні ўначы не было затрымак паравозаў. Усе паязды ў тэрмін былі адпраўлены на фронт.

ЁСЦЬ МАСКВА!

У Ані зліпаліся вочы. Чацвертыя суткі яна на тэлеграфе. Ідзе мантаж апаратаў Марзе і Бадо. Вось яна пахілілася на шчыток, рукой, у якой была адвёртка, падпёрла шчаку і скрозь туман ахапіўшай яе дрымоты падумала:

— Вось-бы гадзіну паспаць, аддыхнуць...

Механік, які кіраваў мантажом, крануў яе за плячо:

— Ну, Аня, на цябе ўся надзея. Калі заўтра не будзе прамога проваду з Масквой...

Аня перабіла яго.

— Будзе Масква! Я не пайду адсюль да таго часу, пакуль не наладзім сувязь з Масквой.

Дзяўчына захвалявалася. Стомленасць знікла. З новай сілай узялася яна за работу. Твар яе зноў прасвятлеў — быццам і не было чатырох бяссонных начэй. Падвоілася ўважлівасць. Яшчэ і яшчэ правярала яна зробленае. Малейшая памылка—і многасутачная праца прападзе дарэмна.

Назаўтра прадстаяла праверка справаю — адгукнецца ці не адгукнецца па прамым провадзе Масква. Аб гэтым думала Аня Рэдзіна, адчувала, што аб гэтым думаюць і ўсе яе таварышы па рабоце. Прамога проваду чакала камандаванне дарогі. Ён патрэбен быў неадкладна. Гэтага патрабаваў фронт.

Проба. Урачысты і хвалюючы, як экзамен, момант. Уключаюць тэлеграф. і раптам, без папярэджання, без усякай пробы, як па даўно наладжанай сетцы, Масква пачала перадаваць тэлеграму.

Н. ЗЁЛКІН.

Дарожныя заметкі

(Ад нашых спецыяльных карэспандэнтаў)

Аўтары гэтых радкоў прайшлі па беларускай зямлі каля тысячы кілометраў. Ад Слуцка да Ваўкавыска, ад Глуска да Гродна ляжаў іх шлях. Колькі хвалюючых сустрэч, уражанняў і перажыванняў! Аб іх і расказваецца ў «Дарожных заметках».

1. АДНА З МНОГІХ

Апоўдні зайшлі ў вёску Б. Нам прапанавалі абед, і мы з ахвотай згадзіліся. Пакуль падзяляліся на групы, у дзесятках хат абеды ўжо стаялі на сталах. Сялянкі ўвіхаліся ля печаў, жадаючы пачаставаць нас як мага лепш.

— Свае-ж сынкі... Як-жа не пачаставаць,—гаварылі яны.

Праз вёску Б. за час вайны прайшло нямала груп і групак. Гэта як-бы вузлавы пераправачны пункт. І сяляне ўсіх сустракалі ветліва. Кожны совецкі чалавек знаходзіў тут сабе прытулак, быў акружаны цеплынёй і клопатамі.

— Нашы збаўленцы,—шапталі жанчыны, гледзячы на маладых, здаровых і моцных партызан.

— Шчаслівай дарогі, мілыя,—гаварылі стаяўшыя каля хат жыхары, калі мы пакідалі вёску.

2. ЗЛОЎЛЕНЫ ВОЎК

Цёплы ветрык асушаў успацеўшыя твары. На небе з'явіліся рэдкія хмаркі. Абганяючы адна адну, яны спяшаліся кудысьці на захад. Потым вецер рассеяў іх, неба пасвятлела і палі заліліся сонечнымі праменнямі.

Уперадзе мы заўважылі нейкую чорную кропку. Яна паступова набліжалася і хутка ўсе выразна ўбачылі аднаконную падводу. Справа і злева яе ішлі па аднаму чалавеку і трымалі вінтоўкі напагатове. Два чалавекі сядзелі на падводзе, адзін з іх паганяў каня. Мы зразумелі ў чым справа. На падводзе сядзеў з завязанымі назад рукамі стары немец. Выцвеўшы на сонцы фрэнч так пакрыўся пылам, што «жалезны крыж» і медаль, якія былі прымацаваны да яго, цяжка было заўважыць. Немец праехаў паўз нас з апушчанай галавой і з апушчанымі вачыма.

— Нішто сабе воўк, — заўважыў адзін партызан.

— Капітан Шульц,—усміхнуўшыся, адказаў старшы з тых, якія суправаджалі падводу.

— Ух, гад. Я-б яго на месцы...

— Нельга, браток. Такі загад —даставіць у штаб.

— «Язык», значыць, — дагадаўся партызан.

— Камендант з горада, два дні палявалі, на трэці—спапалі.

— Малайцы, хлопцы!

3. НАША ШАСЕ

Між палёў і лясоў вілася шасейная дарога. Філіп Філіпавіч, праслаўлены ў гэтым краі партызанскі важак, расказваў пра яе невялікую гісторыю.

У першы год вайны гэтая дарога была адной з асноўных магістралей горада. Яна злучала два важнейшыя стратэгічныя пункты—Л. і Г. Немцы перавозілі сюдой сваіх салдат, дастаўлялі да фронта харчаванне, боепрыпасы, зброю. І партызанам прышлося нямала папрацаваць, каб вывесці яе са строю.

У пачатку яны рабілі засады, падрывалі аўтамашыны, забівалі нямецкіх патрулёў. Пазней сталі адкрыта граміць варожыя гарнізоны, што размяшчаліся на ўсім працягу паабапал шасе. І калі сілы стала больш, калі партызанскія атрады адчулі сябе моцнымі, тады яны канчаткова выжылі акупантаў і самі пасяліліся ўздоўж дарогі. «Наша шасе», — гавораць цяпер мірныя жыхары. Немцы аб'явілі гэтую магістраль «запартызаненай» і ўвесь час баяцца сюды носа сунуць.

Шырокая, роўная, як шнур, і гладкая, як шкло, дарога працягваецца на дзесяткі кілометраў.

Даўно па гэтай дарозе ўжо не ходзяць машыны, але рух па ёй і без таго ажыўлены. Нашы коні, адчуўшы раздолле, не спыняліся рысі. Калёсы адны за другімі каціліся па роўнаму палатну. Толькі дробныя каменьчыкі брызгамі разляталіся з-пад колаў і конскіх капытоў. Наваколле напоўнілася грукатам. Хтосьці з пярэдніх зацягнуў песню. Яе падхапілі дзесяткі галасоў. І баявая партызанская, як крылатая птушка, узнялася над палямі і дубровамі і панеслася ўвысь, прабуджаючы паланёную зямлю.

— Таварыш камандзір,—звярнуўся да Філіпа Філіпавіча малады баец,—на гэтую-ж дарогу могуць нямецкія танкі прарвацца?

— А ты як думаў, безумоўна, могуць,—адказаў Філіп Філіпавіч, і, знізіўшы тон, дапоўніў: — Могуць, ды баяцца. Мы—народ кемлівы. Усе масты ўзарвалі, падыходы замініравалі, небяспечныя месцы прыкрылі заваламі. Сунуцца—сваіх не далічаць. Зразумеў?

— Цяпер зразумеў,—засмяяўся хлапец крыху пачырванеўшы.

Сцяпан МАЙХРОВІЧ,

Якуб КАЧАН.

БЕЛАРУСЫ НА ФРОНЦЕ

Бясстрашша

Цішыню туманнай раніцы разарваў грукат гарматных залпаў, які пракаціўся па лясным масіве.

— «Кацюша» золак сыграла. Пачалася музыка. Хутка і мы ўпішам сваю гаму,—сказаў Пішчыкевіч.

Артылерысты абрушылі на немцаў моцны шквал агню і сталі. Адзін за адным ляцелі ў размяшчэнне праціўніка цяжкія снарады, разбураючы дзоты і бліндажы. Лес напоўніўся гулам. Здавалася, што сотні дрэў валяцца на зямлю.

Раптам над галавой пачуўся рокат матораў. Грозныя самалёты паімчаліся на ворага. Яшчэ момант, і ўздрыгнула зямля ад цяжкіх удараў.

— Прышоў час пачаць і нам, —сказаў маёр Пішчыкевіч.

Праз некалькі мінут байцы Пішчыкевіча плылі на невялікіх рыбачых лодках па ўздыбленай выбухамі снарадаў і мін гладзі магутнай ракі.

Праціўнік сканцэнтраваў ля пераправы асноўную масу агнявых сродкаў. Здавалася, што нават казачныя багатыры не змогуць перамагчы гэту завесу шквальнага агню.

Варожыя кулі прабівалі барты лодак. Байцы затыкалі дзіркі пілоткамі, адлівалі каплямі і рукамі ваду і ўпорна прасоўваліся наперад, да правага берагу. Вось, нарэшце, і круты абрывісты бераг.

Ва ўпор застрачылі нямецкія кулямёты і аўтаматы. Байцы далі адказны агонь.

Тры разы гітлераўцы кідаліся на групу савецкіх смельчакоў, і тры разы нашы байцы адбівалі націск. Прыбярэжны пясок густа пакрыўся нямецкімі трупамі.

Байцы маёра Пішчыкевіча самі кінуліся ў атаку. Штыком і гранатай яны выбілі немцаў з першай лініі траншэяў.

Гітлераўцы адыйшлі да рова, зарослага альхой і ельнікам. Роў у двух месцах быў перасечаны папярэчнымі лашчынамі. Пішчыкевіч са сваімі байцамі ўварваўся на схіл левай лашчыны і нечакана наткнуўся на нямецкія бліндажы. Завязалася жорсткая барацьба. Гітлераўцы біліся асцервянела, з тупой звярынай упартасцю.

Страціўшы многа салдат забітымі і паранелымі, немцы адступілі. Праз поўгадзіны яны аднавілі контратакі. Частка немцаў кінулася ў лабавую атаку, частка стала прасачвацца ў лашчыну.

— Трымацца любой цаной! Без загада не страляць!—загадаў маёр.

Немцы ўсё бліжэй і бліжэй. Калі да іх засталося 50 метраў, Пішчыкевіч скамандаваў:

— Па фашыстах агонь!

У немцаў паляцелі гранаты. Пішчыкевіч з пісталетам у руках кінуўся наперад:

— За Сталіна! За родную Беларусь!

За ім кінуліся байцы. У гэты час падаспелі новыя групы савецкіх воінаў, якія прыбылі на лодках і плытах. Яны падхапілі кліч, і далёка прагрымела магутнае і грознае «ура».

Немцы адхлынулі і сталі ўцякаць. Плацдарм на правабярэжжы быў заваяваны.

За гераізм і мужнасць слаўнаму сыну беларускага народа Барысу Тарасавічу Пішчыкевічу прысвоена званне Героя Совецкага Саюза.

Старшы лейтэнант В. ГІНЗБУРГ.
Дзеючая армія,
1-шы Беларускі фронт.

У перыяд Айчыннай вайны многія маладыя навуковыя працаўнікі Азербайджана атрымалі вучоныя званні дактароў і кандыдатаў навук.

На здымку: малады вучоны, доктар хімічных навук, дырэктар хімічнага інстытута Азербайджанскага філіялу Акадэміі навук, прафесар Шамхал Мамедаў і яго вучаніца, кандыдат хімічных навук Каранфіль Агамірава.

Фото **Г. Седых.**

Подвіг гомельчаніна Пятра Аляксеева

Пяць братоў Аляксеевых—ураджэнцаў горада Гомеля — змагаліся на франтах Айчыннай вайны з нямецкімі акупантамі. Двое аддалі сваё жыццё за Радзіму. Нядаўна праславіўся ў баях 22-гадовы Пётр Яфрэмавіч Аляксееў, які скончыў да вайны Гомельскую дзесяцігодку.

Па прыкладу свайго камандзіра Мірошнічанка, Пётр Аляксееў кінуўся на нямецкі дзот, каб прымусіць замоўкнуць яго, і гэтым даць магчымасць нашай пяхоце прасоўвацца наперад. Немцы адкрылі агонь і ранілі Аляксеева.

Перамагаючы боль, баец знайшоў у сябе сілы, каб бегчы далей і трапна кінуць гранату ў дзот. Гэтай гранатай быў знішчаны нямецкі кулямёт, і фашысцкі дзот замаўчаў.

Подвіг гомельчаніна Аляксеева шырока асветлены ў чырвонаармейскім друку. Слаўны патрыёт днямі прыбыў на пабыўку ў родны горад.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Пісьмо прэзідэнта Рузвельта кангрэсу ЗША

ВАШЫНГТОН, 22 мая. (ТАСС). Накіроўваючы кангрэсу ЗША 15-ю справаздачу аб аперацыях аб перадачы ў пазыку або ў арэнду па 31 сакавіка 1944 года, Рузвельт суправадзіў яе наступным пісьмом:

«Сілы Аб'яднаных Нацый збіраюцца нанесці новыя, больш моцныя ўдары па Еўропе, акупіраванай нацыстамі, з баз наступлення на захадзе, поўдні і ўсходзе. У камбініраваных аперацыях удзельнічаюць байцы многіх нацый. Яны ўзброены самай магутнай зброяй, якую могуць даць злучаныя рэсурсы і вынаходніцтва Аб'яднаных Нацый. Яны гатовы пусціць у ход свае сілы, каб працягваць працэс сакрушэння нацысцкай і германскай ваеннай машыны».

Адзначыўшы, што ў надыходзячых аперацыях будуць удзельнічаць як наземныя, так і марскія і паветраныя сілы Аб'яднаных Нацый, Рузвельт працягвае:

«Баявое садружаства Аб'яднаных Нацый значна ўмацавалася ў выніку ўзаемнага здзейснення прынцыпу аб перадачы ў пазыку або ў арэнду. Дзякуючы гэтай перадачы мы забяспечылі кожнаму байцу войск другіх Аб'яднаных Нацый, які ідзе ў бой поплеч з амерыканскім байцом, усё патрэбнае для таго, каб як мага мацней ударыць па агульнаму ворагу. Дзякуючы ўзаемнай дапамозе на аснове прынцыпу перадачы ў пазыку або ў арэнду, амерыканскія войскі атрымоўваюць такую-ж дапамогу ад нашых саюзнікаў— усім, што ёсць у іх і што патрэбна нам.

На ўсходне-еўрапейскім фронце зброя і іншыя матэрыялы, якія пастаўляюць Злучаныя Штаты з брытанскім садружаствам нацый, будуць працягваць умацоўваць совецкія арміі для новых удараў, якія будуць прыўрочаны гэтаму наступленню. На Далёкім Усходзе і на Ціхім акіяне нашы наступальныя аперацыі на Новай Гвінеі, у Бірме і супроць японскіх умацаваных астравоў цэнтральнай часткі Ціхага акіяна, доказваюць, што бітва за Японію не чакае паспяховага завяршэння бітвы супроць нацысцкай Германіі. Мы дапамагаем Кітаю да прадзелаў магчымасці. Нам прадстаяць і рашаючыя баі. Для нашых амерыканскіх армій, флота і авіяцыі, а таксама для войск другіх Аб'яднаных Нацый, цяпер важней, чым калі-небудзь, каб мы абавязалі забяспечваць нашых баявых таварышоў новымі ваеннымі матэрыяламі, якія патрэбны ім як дапаўненне да іх уласных рэсурсаў. Працягнуўшы пераважнай большасцю галасоў закон аб перадачы ў пазыку або ў арэнду ўзбраення, кангрэс зноў прызнаў гэты факт. Толькі аб'яднаўшы ўсе нашыя сілы з усімі сіламі другіх свабодных народаў свету, мы перайшлі ад абароны да наступлення, ад паражэння да перамог. Захаваўшы цяпер наша адзінства, мы безумоўна даб'емся канчатковай перамогі. Працягнуўшы наша адзінства пасля вайны, мы можам забяспечыць мір, пры якім чалавецтва можа жыць і працаваць у свабодзе і бяспечнасці».

Ваенныя дзеянні ў Італіі

ЛОНДАН, 23 мая. (ТАСС). Галоўны штаб войск саюзнікаў у Італіі паведамляе, што на фронце бесперапынна працягваюцца баі. У даліне Ліры становішча не змянілася. На прыбярэжным участку фронта, у гарах, войскі амерыканскай 5-й арміі прасоўваюцца наперад і занялі новыя вышыні, якія маюць важнае значэнне.

Учора вялікія злучэнні цяжкіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі налёты на варожыя аб'екты ў Італіі. Міжземнаморская авіяцыя саюзнікаў зрабіла каля 2.150 самалёта-вылетаў.

ДЗЕЯННІ АВІЯЦЫІ САЮЗНІКАЎ

ЛОНДАН, 23 мая. (ТАСС). Афіцыйна паведамляецца, што ў ноч на 23 мая звыш 1.000 самалётаў англійскай бамбардыровачнай авіяцыі зрабілі налёт на Дортмунд і Браўншвейг у Германіі. У раёне Дортмунда было яснае надвор'е, і хутка пасля канцэнтраванай бамбардыроўкі ў горадзе нагляд аліся вялікія пажары. Воблачнасць у раёне Браўншвейга перашкаджала назіранню за вынікамі бамбардыроўкі.

Жорсткай бамбардыроўцы падвергліся таксама чыгуначныя вузлы ў Орлеане і Мане (Францыя). Самалёты «Маскіта» зрабілі налёт на Людвігсхафен і на аэрадром у Бельгіі. 35 англійскіх самалётаў не вярнуліся на свае базы.

У другой палавіне дня 22 мая амерыканскія самалёты зрабілі налёт на германскую марскую базу Кіль. Раніцой 22 мая былі бамбардыраваны аб'екты ў раёне Па-дэ-Кале.

АКТЫЎНЫЯ АПЕРАЦЫІ БАЛГАРСКІХ ПАРТЫЗАН

СТАМБУЛ, 23 мая. (ТАСС). Як перадаюць з Балгарыі, днямі ў Трынскім раёне (Заходняя Балгарыя) адбыліся баі паміж балгарскімі партызанскімі атрадамі і жандармскімі часцямі сілай да палка. У сутычках, якія працягваліся некалькі дзён, жандармскія часці былі разбіты нагалаву. Частка салдат урадавых войск перайшла на бок партызан. У апошні час у розных раёнах Балгарыі ўзмацніўся партызанскі рух супроць нямецкіх акупантаў.

Літаратурны музей народнага паэта Беларусі Янкі Купалы

Па пастанове Соўнаркома Беларускай ССР пры Акадэміі Навук БССР арганізаван літаратурны музей Янкі Купалы, у якім будзе сабрана ўся літаратурная спадчына вялікага паэта беларускага народа, а таксама ўсе матэрыялы і дакументы, якія адносяцца да яго жыцця, творчай і грамадска-палітычнай дзейнасці.

За прайшоўшы час сабрана вялікая колькасць матэрыялаў, сярод якіх многа рукапісаў твораў паэта, шматлікія аўтографы, стэнаграмы выступленняў, рукапісы вершаў, артыкулаў, напісаных у дні вялікай Айчыннай вайны.

Сабрана вялікая колькасць фотаздымкаў ранніх твораў паэта, якія хаваюцца ў Дзяржаўнай бібліятэцы імені Леніна ў Маскве.

Ад многіх арганізацый, ад пісьменнікаў і грамадскіх дзеячоў паступілі вельмі каштоўныя матэрыялы аб Янку Купале. Жонка вялікага рускага пісьменніка Валерыя Брусава — І. М. Брусава перадала экземпляры выданняў першых кніг Купалы—«Шляхам жыцця», «Жалейка», «Адвечная песня», «Сон на кургане» з аўтографамі аўтара і заметкамі Валерыя Брусава. Як вядома, Янка Купала быў у вялікай дружбе з Валерыям Брусавым.

Украінскі пісьменнік Максім Рыльскі перадаў рад аўтографаў, прысвечаных Янку Купале.

Вялікі інтарэс прадстаўляюць матэрыялы, якія адносяцца да жыцця і творчасці Янкі Купалы, перададзеныя жонкай пакойнага рускага пісьменніка Новікава-Прыбой.

У музей паступілі матэрыялы аб Янку Купале ад паэтэсы Канстанцыі Буйло, ад рускага паэта Ісакоўскага, які быў перакладчыкам многіх твораў Купалы, ад Сяргея Гарадзецкага, ад Мазалькова — аднаго з перакладчыкаў купалаўскай паэзіі.

Успаміны, звязаныя з творчым жыццём паэта, піша для музея сябра Янкі Купалы — народны паэт Беларусі Якуб Колас.

У музей перадаецца скульптура Янкі Купалы, зробленая скульптарам Глебавым. Мастак Ахрэмчык заканчвае для музея вялікі партрэт Янкі Купалы.

(БЕЛТА).

ПАШЫРАЕЦЦА СЕТКА ЛЕКАВЫХ УСТАНОЎ

19 больніц і 9 амбулаторый адкрыты на вызваленай зямлі Віцебскай вобласці. Працуюць 16 урачэбных участкаў, 27 фельчарска-акушэрскіх пунктаў, 3 дзіцячыя кансультацыі, дом дзіцяці, 8 раённых санітарных станцый і 8 аптэк.

Лік лекавых устаноў на Віцебшчыне з кожным днём пашыраецца. Цяпер насельніцтву аказваюць медыцынскую дапамогу— 71 урач, 182 фельчары, 40 акушэрак і інш.

АДНАЎЛЯЕЦЦА ПАЛЕСКІ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР

МОЗЫР, 20 мая. (БЕЛТА). Пачалося абсталяванне абласнога драматычнага тэатра. Завозяцца бутафорыя, касцюмы, дэкарацыі. Днямі прыязджае трупа артыстаў. Прыехаў рэжысёр тэатра Ю. М. Сурыкаў.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

АТ00145. АДРАС РЭДАКЦЫІ: г. Гомель, вул. Вароўскага, 10.